

Svar remiss U2021/04368, betänkande SOU 2021:83 – Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter|

Utbildningsdepartementet har tillställt Linnéuniversitetet remiss avseende betänkande av utredningen om belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter (SOU 2021:83). Lärosätets svar återfinnes nedan.

Linnéuniversitetets utredning

Belastningsregisterkontroll

Belastningsregisterkontroll föreslås i betänkandet införas i samband med antagning till vissa lärarutbildningar samt hälso- och sjukvårdsutbildningar. En belastningsregisterkontroll medför såväl integritetskränkning och viss begränsning av möjligheten till återanpassning i samhället för enskilda som dömts för vissa brott. Bedömning är trots det att skyddsvärdet för utsatta personer inom skola och hälso- och sjukvård samt allmänhetens förtroende för verksamheter förknippade med dessa områden, väger tyngre.

Skyddsintressen aktualiseras i dagsläget inte i samband med antagning utan först då studenten skall genomföra verksamhetsförlagd del av utbildning eller erhålla yrkeslegitimation. Med hänsyn till intresset av en rimlig, enhetlig och förutsägbar reglering förslår betänkandet ett införande av belastningsregisterkontroll.

Förslaget innebär att det kommer att vara en förutsättning att inte förekomma i belastningsregistret för att bli antagen till utbildningar som leder till förskolläraexamen, grundläraexamen, ämnesläraexamen, yrkesläraexamen, fysioterapeutexamen, läkarexamen, psykologexamen, röntgensjuksköterskeexamen eller sjuksköterskeexamen.

De brott kontrollen föreslås avse är mord, dråp, grov och synnerligen grov misshandel, människorov, samtliga sexualbrott i 6 kap. brottsbalken, grovt rån och barnpornografibrott, om brotten lett till annan påföljd än böter. Förekomst i belastningsregistret avseende dessa brott innebär enligt förslaget ett absolut hinder för antagning. I många fall är gallringstiden för dessa brott tio år varefter noteringar i belastningsregistret tas bort.

Betänkandet föreslår att systemet skall utformas så att belastningsregisterkontrollen sköts elektroniskt av UHR genom s.k. direktåtkomst innan antagningsbesked lämnas. Utformningen kräver anpassning av befintliga system och föreslås börja gälla från och med 1 januari 2024 och tillämpas första gången vid antagning till utbildning som börjar höstterminen 2024.

Till delar är avvägningen mellan skyddsintresse och integritetskränkande åtgärder en fråga för politiken. Det är samtidigt viktigt för Linnéuniversitetet att inte allvarliga brott lägger hinder för möjligheten till arbetsplatsförlagd praktik, samt att utexaminerade kan erhålla avsedd yrkeslegitimation. Mot bakgrund av detta tillstyrker Linnéuniversitetet förslaget men betonar samtidigt vikten av att det skapas ett fungerande system för belastningsregisterkontrollen, för att den inte ska leda till orimliga administrativa bördor för lärosätet.

Linnéuniversitetet menar vidare att det är viktigt att den automatiska kontrollen fungerar både vid första och andra urvalet, vid sena anmälningar samt då reserver kallas.

Avskiljande av studenter

Avskiljande av studenter som förekommer i belastningsregistret

Enligt betänkandet föreslås införande av en ny avskiljandegrund, vilken ska motsvara förslaget om nekad antagning på grund av förekomst i belastningsregistret. Avskiljandegrunden ska omfatta lärarutbildningar samt hälso-och sjukvårdsutbildningar. Ett beslut om avskiljande ska innebära att en student inte får antas till eller fortsätta den utbildning som omfattas av avskiljandegrunden.

Linnéuniversitetet ställer sig positivt till förslaget om avskiljande, men med viss reservation för de administrativa kontrollinstanser som behöver komma till för att förslaget ska kunna tillämpas. Ett förtydligande avseende domstolarnas möjlighet och involvering, informationshanteringen gentemot lärosätena, i vilket system noteringar ska göras om enskilda studenter, samt hur registerkontroll ska efterlevas är önskvärt. Ska en ny avskiljandegrund införas får det anses av yttersta vikt att studenter inte kan finna kryphål i syfte att ta sig förbi systemet.

Avskiljande av studenter som visat sig uppenbart olämpliga

Betänkandet föreslår att en ny avskiljandegrund ska införas, kopplat till enskild students klandervärda uppträdande. Avskiljandegrunden ska gälla studenter på alla högskoleutbildningar, med syfte att öka tryggheten för studenter och lärare vid trakasserier och hot från studenter där existerande disciplinära åtgärder inte bedöms kunna vidtas.

Även avseende denna avskiljandegrund ställer sig Linnéuniversitetet positivt. Emellertid önskar lärosätet poängtera att begreppet klandervärd uppträdande kan tolkas olika. Som betänkandet säger, har ett avskiljande vidgående konsekvenser för den enskilde studenten. Korrelationen disciplinära åtgärder beslutade av disciplinnämnden kontra arbetsmiljöansvar kontra annan bedömd olämplighet behöver redas ut och vara tydlig gentemot enskild student.

Linnéuniversitetets svar

Linnéuniversitetet har inget att anföra mot att föreslaget system avseende belastningsregisterkontroll införs från och med antagning till utbildningar som börjar hösten 2024. Linnéuniversitet önskar särskilt påtala att om föreslagen belastningsregisterkontroll beslutas är det av största vikt att även föreslaget system för belastningsregisterkontrollen implementeras.

Linnéuniversitetet ställer sig positivt till förslaget om avskiljande av studenter som förekommer i belastningsregistret och/eller visar sig uppenbart olämpliga. Lärosätet önskar emellertid betona vikten av att begreppet klandervärt uppträdande tydligt definieras samt påpekar att riktlinjer och system för kontroll kommer eftersträvas.

Å rektors vägnar,

Katarina Holm
Sektionschef
Studeraavdelningen
Linnéuniversitetet